Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телефон: HEnderson 4-0807 4-0237
Тел. УНС.: HEnderson 4-1016

РІК LXI. Ч. 217. TWO SECTIONS (SECTION 1) JERSEY CITY and NEW YORK, СУБОТА, 17-го ЖОВТНЯ (OCTOBER) 1953. ДЕСЯТЬ ЦЕНТІВ — TEN CENTS No. 217. VOL. LXI.

АЙЗЕНГАВЕР ОБІЦЯЄ СОЛІДНУ РІЛЬНИЧУ ПРОГРАМУ

ВІН ЗА ДВОПАРТІЙНОЮ ПОЛІТИКОЮ В РІЛЬНИЦТВІ; ПІДТРИМУЄ ДОПОМОГУ ФАРМЕРАМ І БЕНСОНА; НЕ ПОДАЄ ПОДРОБИЦЬ ПРО ПОЛІПШЕННЯ ФАРМЕРСЬКОЇ КРИЗИ

Кензас Сіті, М. — Президент промовляв на річних зборах Майбутніх Фармерів, на яких були присутні від 10 до 11 тисяч осіб. Рільнича молодь виповнила залю Міської Авдиторії, а члени кабінету, сенатори й конґресмени зайняли місця на сцені. — Президент на початку промови подякував за почесне членство в організації Майбутніх Фармерів і сказав, що мусітиме прочитати кілька брошур, які видає департамент рільництва. Особу президента холодно прийняла публіка, але пізніше 18 разів його оплескували, головно тоді, коли він говорив про конечність допомоги фармерам, бо ціни на фармерські продукти надто обнизилися, а на інші товари піднеслися. Кризу в фармерському господарстві пояснював президент повоєнною інфляцією долярa і посухою, яка навістила деякі стейти в останніх роках, а також і цього року. Президент обіцяв допомогу фармерам, — щоб підтримати ціни на фармерські продукти. Урядова допомога фармерам кінчається в грудні цього року, але уряд Айзенгавера обіцяє новий закон на новій сесії Конґресу, що почнеться в січні 1954 року. Айзенгавер казав, що закон про допомогу фармерам можна продовжити із зміна-ми, або можна радикально змінити на користь фармерів. Президент не подав подробиць, в якому напрямку буде діяти уряд. Айзенгавер підтримав теперішнього секретаря рільництва Езру Тефта Бенсона, на якого звалено вину за невдачу в фармерській окрузі під час доповняючих виборів у стейті Висконсін. Айзенгавер запевнив фармерів, що новий плян допомоги буде на користь фармерів. — Промовець підкреслив, що фармерська політика мусить бути двопартійна, бо добробут фармерів — це добробут цілої нації, а не одної партії. „Добробут наших фармерських родин — не змає партійної політики, — казав президент, — і я запевняю вас, що і мій уряд не буде тут керуватися партійними оглядами." В Кензас Сіті був присутній і секретар рільництва Бенсон. Він заявив журналістам, що поразка республіканців при виборах у стейті Висконсін не має великого значення, бо республіканці занедбали виборчу підготовку в цій окрузі, і республіканський кандидат не був визначною особистістю, а демократ зумів стягнути на агітацію найвизначніших своїх політиків. 17 жовтня президент промовлятиме в Ню Орлінсі, а 19 жовтня на посвяченні нової греблі в Мехіко.

Розенберґ очолював шпигунську сітку в Монмавті

Ню Йорк, Н. Й. — Голова Сенатської Слідчої Підкомісії Джозеф Р. МекКарті подав до відома, що з переслухувань в його підкомісії виходить, що страчений на електричному кріслі в Сінґ Сінґ Джуліюс Розенберґ зорганізував був цілу сітку шпигунів, які викрадали військові американські таємниці та передавали їх большевицьким аґентам. Цей ґурт шпигунів під проводом Розенберґа мав доступ до найбільш таємничих матеріялів у Форті Монмавт. Розенберґ працював як спеціяліст в Монмавті в роках 1942-1943. Розенберґів шпигунський помічник Мортон Собель має повну волю дії в Сиґналізаційному Корпусі, де намовляв молодих науковців до шпигунства на користь комуністів. (Собель відбуває тепер 30-річну кару ув'язнення). Брат Розенберґової жінки Етелі, Ґрінґлес, який відбуває кару 15-річної тюрми, признався, що він постачав шпигунські матеріяли шпигунам із сітки Розенберґа. Він свідчив проти Розенберґів на суді, і тому йому зменшено кару ув'язнення. Одночасно сенатор МекКарті повідомив, що він передав матеріяли з зізнаннями одної вчительки середньої школи в Бронксі до департаменту справедливости, бо виявилося, що той свідок допустився кривоприсяги під час своїх зізнань. Деякі свідки не хотіли зізнавати, користаючи з конституційних прав, що дозволяють не зізнавати тоді, коли зізнання свідка могли б бути обернені проти нього.

Федеральний суд вирішить справу примусової реєстрації вантажників

Бруклин, Н. Й. — Федеральний суддя Вейнфелд повідомив, що 27 жовтня суд розглядатиме скаргу Джосефа П. Райена проти того, що Двостейтова Комісія для очищення нюйоркського порту від злочинних елементів домагається примусової реєстрації всіх вантажників, які хочуть працювати в порті. Одночасно суддя повідомив, що він поширив судову заборону страйку також і на нову спілку вантажників, яка організується з портових робітників, що залишили Міжнародню Спілку Вантажників під проводом Райена. Представник уряду домагається продовження судової заборони страйку на повних 80 днів, згідно з законом Тефта-Гартлі.

В АМЕРИЦІ

● Карл Голл і Бонні Гелі, вбивники 6-річного сина мільйонера Ґрінліза, досі не виявили, де є друга половина викупу — 300,000 долярів, що його вони взяли від батьків вбитої дитини.

● За жарт заплатив 25 долярів Ґордон Остін з Елізабету, який заявив у барі, що „вбив жінку". Присутні повідомили про це поліцію, яка арештувала Остіна і покарала його 25-доляровою карою.

● В стейті Ню Йорк від вуличного руху згинули в цьому році 1203 особи, і то тільки впродовж перших сімох місяців. Це число на 121 особу більше в порівнянні з тим самим часом попереднього, 1952 року.

● Уряд здоров'я стверджує, що в місті Ню Йорку люди користувалися 10,000 газових холодильників, які шкідливі для людського життя. Деякі холодильники треба було зовсім усунути, інші можна ще направити.

● Служба Публічного Здоров'я повідомила, що в останньому тижні було всіх 1,288 випадків захворінь на недугу дитячого паралічу (полію). Це число на 11 відсотків менше від захворінь в попередньому тижні. В цьому році було досі 29,214 випадків дитячого параліччу, а в тому самому часі минулого року — 45,076.

● Фахівці від бактеріологічної війни — біологи й бактеріологи — вивчають причину, чому в Мехіканській затоці в останніх роках гинули риби, і в той спосіб втрачено для промислу більйони фунтів риб'ячого м'яса. 1949 року припускали, що риби гинуть з браку кисню під час припливу, але тепер приймають теорію, що при цьому витворюється в воді отрута.

● Секретар летунства Гаролд Е. Талботт домагався дальшої розбудови американського летунства, бо це єдина можливість стримати совєтську аґресію.

МОСКВА ЗНОВУ ЕКСПЕРИМЕНТУЄ В УКРАЇНІ

ПЕРЕКИДАЮТЬ МАСОВО КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ З ІНДУСТРІЇ В СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

Лондон. — Згідно з повідомленням агенції Ройтера, „Совєтський Союз почав перекидати кваліфікованих робітників з індустрії в сільське господарство на Україні, щоб виконати укази, видані минулого місяця Центральним Комітетом партії". Далі в повідомленні Ройтера сказано: „Московська радіовисильня заявила, що 420 інженерів і механіків, 1,150 трактористів і 150 машиністів комбайнів вже переведено на працю в машинно-тракторних станціях, колгоспах та радгоспах. Інших 3,200 вже призначено на переведення перед найближчою весною." — „Інформацію — твердить Ройтер — виявлено в повідомленні з засідання ЦК компартії України, яке відбулося для розгляду нової сільсько-господарської політики, проголошеної місяць тому новим першим секретарем компартії Совєтського Союзу, Нікітою С. Хрущовим".

Новий експеримент Москви в Україні є наслідком фактичного провалу совєтської сільсько-господарської системи, до чого одверто признався сам Н. Хрущов на засіданні центрального комітету партії. Де ж пак, як виходить з його промови, в Україні бракує тепер не лише м'яса та масла, а навіть картоплі та ярини — основних продуктів харчування зубожілого населення. Після 1930-го року — року масової колективізації сільського господарства в Україні, коли зруйноване було так зв. „одноосібне господарство" українського хлібороба, система колгоспів і радгоспів вимагала лише мільйонових жертв на користь соціялізму, але нічого не дала народові. Черговим експериментом з переведенням десятків тисяч робітників і фахівців з індустрії на село большевики намагаються врятувати ситуацію і залатати прорив в сільському господарстві, мимоволі розкриваючи фронт на відтинку важкої індустрії. (Див. статтю „Завертають збіглих кріпаків" на стор. 2-ій).

В УКРАЇНІ НАЙТЯЖЧІ РОБОТИ ВИКОНУЮТЬ ЖІНКИ

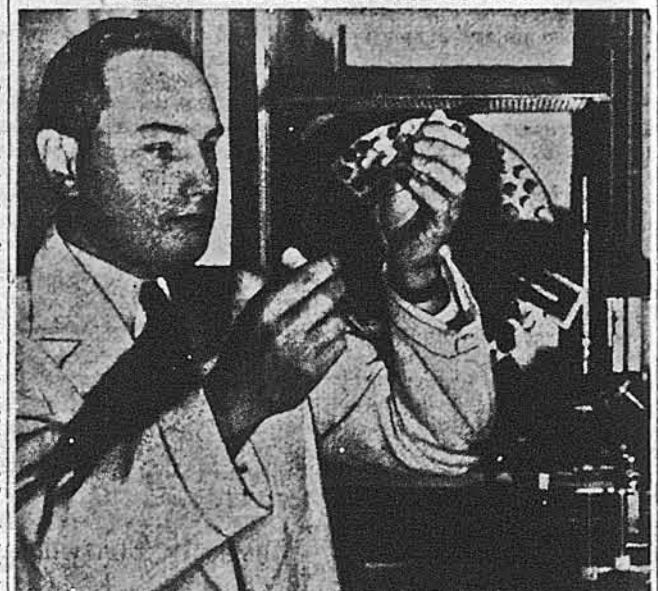
П-НІ МЕСТА ОПИСУЄ СВОЇ ВРАЖЕННЯ І СПОСТЕРЕЖЕННЯ З ПОДОРОЖІ ПО СССР

Ню Йорк. — Місцевий „Геральд Трибюн" почав друкувати серіями враження й спостереження п-ні Перлі Мести, колишньої американської амбасадорки в Люксембурзі, з її недавньої подорожі по Совєтському Союзі, а зокрема по Україні, яку вона відбула скориставши з необережного запрошення совєтського амбасадора. На одному прийнятті совєтському дипломатові „вихопилось" таке запрошення, й п-ні Места зловила його на слові. Їй дозволили подорожувати самій, відмовивши візи навіть її секретарці. В третьому уривку своїх споминів п-ні Места твердить, що „нова жінка в Совєтському Союзі виконує найтяжчу роботу в світі". Весь час своєї подорожі п-ні Места спостерігала майже виключно жінок при найтяжчих роботах, при чому завжди один чоловік був їхнім пігначем. Жінки закладали залізничі рейки, працювали в сталеварнях у Запоріжжі, будували доми в Харкові, виключно жінки відбудували Дніпрельстан, жінки є водіями автобусів і вже найбільше їх стоїть в безконечних черґах, щоб щонебудь купити. „Що ж роблять ваші чоловіки?" — запитувала п-ні Места приставлену до неї перекладачку і, правдоподібно, агентку МВД. „Допомагають нам дещо з дітьми" — відповіла та. П-ні Места описує страшну нужду й примітивізм, які вона зустрічала на кожному кроці своєї подорожі. Зайшовши до одної крамниці, щоб купити собі одяг, після приблизно двох годин вистоювання в черзі, п-ні Места переконалася, що за суконку, далеко гіршого матеріялу і примітивнішого вигляду від тої, яку в ЗДА можна купити за 5 долярів, в Москві вимагають 400 рублів, себто 100 долярів. П-ні Места була теж на покази „всесоюзної моди", яку описує як найбільш примітивну карикатуру на подібні імпрези на Заході. П-ні Места дотепно підкреслює, що в Совєтському Союзі вона зустрічала на кожному кроці „все-союзне", яке повинно б радше називатися „все-нічого", або „все-нікудишне".

Совєти про „невільничу працю імігрантів у ЗДА"

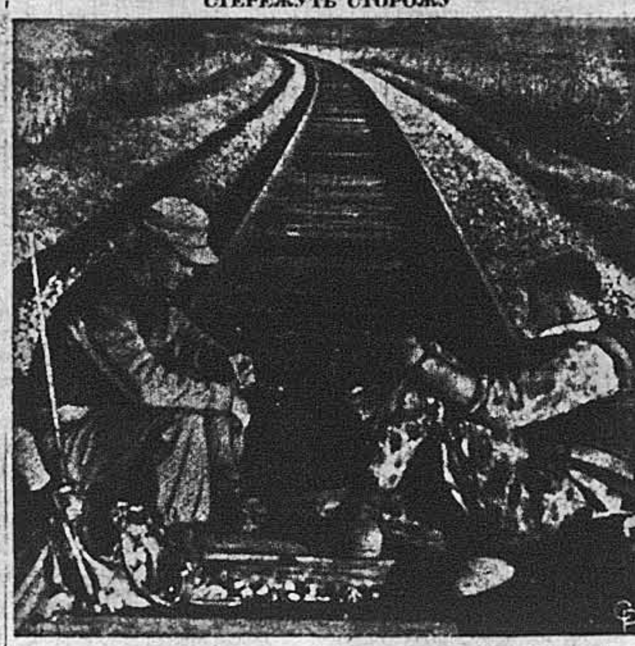
Об'єднані Нації, Н. Й. — Совєти знову піднесли закиди на Комісії в ОН для справ суспільних, гуманітарних і культурних, що ЗДА використовують новоприбулих імігрантів для „невільничої праці". Представник ЗДА у названій комісії, д-р Чарлз Майо, назвав це нове обвинувачення Совєтів „старою, відомою й абсурдною піснею".

НЕВЖЕ ЛІКАРСТВО ПРОТИ ПІСТРЯКА?

Д-р Айвор Коримен, професор-асистент дослідів на Університеті Джорджа Вашингтона у Вашингтоні, Д. К., перевіряє в окремій пробівці субстанцію, яка, згідно з його твердженням, вбиває клітини пістряка, не пошкоджуючи при цьому здорових клітин. Цю субстанцію витворено під час продукції пеніциліни й досі її, згідно в твердженням науковця, успішно застосовано в пробах над звірятами. Д-р Коримен вважає, що існує одна можливість на сто, що це лікарство може виправдатися й в лікуванні пістряка в людському організмі.

СТЕРЕЖУТЬ СТОРОЖУ

Два американські вояки примістились в повному озброєнні на рейках залізниці, що веде через „поміст волі" в Панмунджом, де є табори тих полонених, що відмовились від репатріяції та які перебувають тепер під невтральною індійською сторожею. Завданням американських вояків є стерегти, щоб хтонебудь не пробував перешкодити індійській сторожі у виконуванні її завдань.

У Лондоні розпочалась конференція „малої трійки"

Лондон. — Англійський прем'єр Винстон Черчил дав на честь прибулого до Лондону американського державного секретаря Дж. Ф. Доллеса обід, на якому, між іншим, у своїй промові заторкнув справу зустрічі західних державних діячів з совєтським прем'єром Маленковим. Свій виводи Дж. Ф. Доллес підкреслив, що З'єдинені Держави мають „повне зрозуміння для туги всіх народів усього світу, щоб знайти можливість жити в мирі, визволеному від напруження, яке існує через теперішню небезпеку війни". Англійці добачують в цій заяві Доллеса примирливіше, як було раніше, становище ЗДА у справі зустрічі „великої чвірки", і тому оптимістичне дивляться на вигляди лондонської конференції. Зрештою, Дж. Ф. Доллес, виходячи з літака, заявив журналістам: „Ніхто не повинен сподіватися, що ми сфабрикуємо якусь магічну формулу миру". Так само французький міністер закордонних справ Жорж Бідо, який прилетів з Парижу до Лондону за кілька годин після Дж. Ф. Доллеса, перестеріг усіх, щоб не очікували „якихось надзвичайних вислідів цієї зустрічі". Голоси з Лондону підкреслюють, що найважнішою метою тамошньої конференції є узгіднити існуючі серед трьох західних альянтів розбіжності, які — хоч лише тактичні, а не принципової натури — все ж ослаблюють позиції одностайного Заходу в теперішній холодній війні з комуністами. Загально сподіваються, що між членами лондонської наради не буде ніяких поважніших різниць в думках щодо ґарантій для Совєтів, що ані Атлантійський пакт ані частинно відбудована німецька збройна сила не є ніякою загрозливою зачіпною силою, і що так само буде повна однозгідність думок щодо ґарантій для Югославії у справі можливої експансії Італії на побережжі Адріятицького моря.

Совєти використовують справу Трієсту для своєї пропаганди

Об'єднані Нації, Н. Й. — В Раді Безпеки Об'єднаних Націй совєтський представник Вишинський заявив, що Совєти не визнають ніякого рішення в справі Трієсту, що вийде без участи і згоди СССР. Тому він противиться тайній нараді 4-ох держав, що її запропонувала Югославія (ЗДА, Англія, Італія і Югославія), і з свого боку підрядив своє домагання, щоб Об'єднані Нації, у виконанні прийнятих на себе 10 червня 1947 року зобов'язань, призначили свого губернатора для Вільної Території Трієсту. Шість років тому, дійсно, Рада Безпеки ОН дала передачені в мировому договорі з Італією ґарантії для непорушности і незалежности Вільної Території Трієсту, але ця постанова ніколи не була зреалізована, бо якраз Совєти противилися кожній кандидатурі на губернатора Вільної Території, що її проголошували зах. держави. Американський представник в ОН, Кебот Ладж заявив у своїй промові, що совєтська пропозиція „не є поважним пляном", лише „це одною пропаґандою, яка має на цілі наробити світові якнайбільше клопоту". І Югославія і Італія застерегліся, що не бажають втручання Совєтів у цю справу. Тому ні одна з тих держав не просила, щоб їх представників допустили на наради в Раді Безпеки, членами якої вони не є.

Айзенгавер вислав Джанстона на Середній Схід для зменшення політичного напруження

Вашингтон. — Президент Айзенгавер вислав Еріка А. Джанстона на Середній Схід, щоб він постарався зменшити політичне напруження між арабськими державами й державою Ізраїлю, бо ці держави ще досі перебувають в правному стані війни. Джанстон має заохотити арабські держави до тіснішої співпраці з Ізраїлем, головно в господарській ділянці, а також має зайнятися справою арабських утікачів, подбати про нові мешкання доми для них і зорганізувати їх життя в той спосіб, щоб ті 900,000 арабських втікачів могли зайнятися продуктивною працею. Джанстон не думає, що йому вдасться прихилити арабські держави до миру з Ізраїлем, але сподівається, що коли йому вдасться намовити їх до господарської співпраці, то це буде перший крок до миру.

● Місто Джерзі Сіті заборонило фільм „Синій місяць", бо міська управа вважає його неморальним. Поліція зайняла фільм, і кіно не може продовжувати його висвітлювання.

Помер Я. Колтунюк

В останній хвилині, як газета вже була на пресі, довідуємось з Филаделфії, що там помер в ночі з четверга на п'ятницю (з 15 на 16 жовтня), сл. п. Ярослав Колтунюк, довголітній директор асекураційного Т-ва і банку „Дністер" у Львові, колишній директор Видавничої Спілки „Діло" та загально відомий і визначний громадський діяч.

98% КИТАЙЦІВ І КОРЕЙЦІВ ПРОТИ КОМУНІЗМУ

ТІЛЬКИ 10 ІЗ 500 „ПЕРЕКОНУВАНИХ" ПОЛОНЕНИХ ПОГОДИЛИСЬ ВЕРНУТИСЯ ДО „РАЮ"

Токіо. — Перший день „переконування" протикомуністичних полонених неповоротців закінчився повним провалом комуністичної пропаганди, яка твердила, начебто величезна більшість з 22,500 північних корейців або китайців хочуть вернутися додому, але їх силою і терором задержують альянти. На 500 полонених неповоротців, які з'явилися перед комуністичними „переконувачами", тільки 10 змінили свою думку і вирішили вернутися. Їх негайно передано комуністам. Зрештою, 98% неповоротців, відсепаровані від інших полонених, опинившись сам-на-сам з комуністами і далі демонстрували свої протикомуністичні погляди. Більшість полонених взагалі не хотіли слухати комуністів, співали, кричали й обкидали комуністів лайкою. Всі китайські неповоротці кричали, що хочуть їхати на Формозу. Неповоротці спершу взагалі не хотіли йти на зустріч з комуністами. Аж після того, як індійці загрозили, що братимуть їх силою, і дійсно навантажили на авта першу партію 200 полонених, інші спокійно дали везти себе на ту зустріч. Щоб заспокоїти неповоротців, що нікому ніщо не грозить на тій зустрічі з комуністами, Невтральна Комісія негайно після відмови перших неповоротців вертатися додому, відсілала їх з бараку, де відбувалось „переконування", до табору неповоротців, щоб вони самі безпосередньо оповіли своїм товаришам, що там діється. Комуністи заявили, що вони хочуть зустрічатися щоденно із 1,000 неповоротцями і впродовж 8 годин перепитувати кожного зокрема про його думку. Затє альянти далі відмовляються зустрічатися з тими 335 колишніми своїми вояками, які заявили бажання залишитися у комуністів. Все ж факт, що таки 10 полонених зголосились в першому дні зустрічі з комуністичними висланниками до репатріяції, дав арґумент в руки Невтральної Комісії, яка твердить, що невірне є ані становище комуністів, які казали, що всі неповоротці раді вертатися, ані альянтів, які запевняли, що ніхто з неповоротців не хоче репатріюватись. Невтральна Комісія уважає своєю місією дати кожному полоненому змогу виявити свою волю без найменшого натиску.

Італія боїться угодівства Заходу у відношенні до Тіта

Рим. — Італійський прем'єр Пелля звернувся з закликом до трьох західних великодержав, щоб вони твердо стояли на позиціях постанови про передачу зони „А" в обширі Трієсту під італійське управління, і перестеріг, що кожна зміна тієї постанови може мати якнайповажніші наслідки у реакції Італії. Свою заяву Пелля склав у зв'язку з відомостями про те, в Лондоні три міністри закордонних справ будуть обмірковувати також справу Трієсту. Зрештою Пелля підкреслив ще раз своє попереднє становище, що Італія погодиться взяти участь в ножній конференції 4-ох чи 5-ти держав разом з Югославією, але вимагає, щоб раніше Італія мала в обширі Трієсту ті самі права, що їх має Югославія. Водночас італійський прем'єр знову пригадав, що Італія не зрікається своїх претенсій також до зони „Б", яку від кінця війни займає Югославія. Італійці побоюються, що західні міністри закордонних справ не поступилися задалеко Тітові, який бряжає шабелькою у своїх протестах проти передачі зони „А" італійцям.

У 1954 році виемігрує з Европи 117,000 осіб

Венеція. — На міжнародній конференції в справі відтяження Европи від надмірного населення вирішено в 1954 році переселити 117.000 осіб до Західної півкулі й до Австралії. У конференції брали участь делегати 24 держав. Переселенськими справами керує Міждержавний Комітет для Европейської Міґрації. Найбільше число нових емігрантів приймуть З'єдинені Держави за законом про допущення нових 214,000 іміґрантів впродовж 3½ року. 19,700 осіб прийме в наступному році Австралія, 14,900 — Канада, 25,000 Арґентина, 13,700 — Бразилія, а деякo число менші південно-американські держави. Названий Комітет має 35 мільйонів долярів річного бюджету, з чого одну третину платить Америка. В переселенському пляні на наступний рік передбачається переселити 45 тисяч з Італії, 38,700 з Німеччини, 9,000 з Австрії і меншу кількість еміґрантів з Греції й Голляндії.

В СВІТІ

● Австрійські полонені, які вернулися з Совєтів, повідомили, що разом з ними в російському таборі під Москвою знаходились два американці, Кокс з Оклагома Сіті і Товерс з Сан Франціско. Родини обох їх в Америці лише тепер дістали вістку про їх перебування в Совєтах. Кокса Совєти арештували в Східному Берліні 4 роки тому, а Товерса схопили, здається в Фінляндії. В обох випадках Совєти, як звичайно, заявили, що „нічого не знають" про тих людей.

● В австралійській пустелі переведено новий вибух британської атомової бомби. Офіційно оприлюднено, що це була менша бомба, як та, що вибухла в Австралії в минулому році.

● Папа Пій XII урочисто посвятив будинок американської духовної семінарії, збудований коштом 3 і пів мільйона долярів. В акті посвячення взяли участь 15 кардиналів, з них 3 американці, та багато інших високих достойників. Почесне місце займала амбасадорка ЗДА Клер Люс.

● В найближчий четвер Західний Берлін вибирає нового посадника, наступника померлого недавно д-ра Ернеста Ройтера. Кандидатами є заступник д-ра Ройтера, д-р Вальтер Шрайбер, християнський демократ, і д-р Отто Зур, соціял демократ. Померлий посадник д-р Ернест Ройтер був соціял-демократом, але його вибрали всі партії.

● Французи розпочали генеральний наступ на комуністичні війська в Індо-Китаї. Головний командувач французьких військ ген. Навар прилетів на терен операції. В акції беруть участь французькі й індо-китайські наземні війська, летунство та воєнні кораблі. Наступ комбінує акцію парашутистів і десантних військ, а також наземних військ, що понтонними мостами перейшли через ріку Дай.

● Частини реґулярних військ Ізраїлю вдерлися на територію Йордану й заатакували ручними гранатами й скорострільними вогнем йорданські поліційні станиці у трьох місцевостях. Жиди зробили це у відплату за яких 15 наскоків арабів з Йордану на жидівську територію.

● У президентських виборах на Філіпінах теперішній президент Кіріно обвинувачує свого суперника Раймонда Маґсейса, голову націоналістичної партії, що він закликає ЗДА до інтервенції. Мексейо рішуче йому перечить і закидає президентові демагогію.

● Франція призначила 15 мільйонів долярів на електрифікацію грецьких сільських осель. Це позичка, яку Греція має звернути до 1950 року.

● Англійці запропонували Туреччині один свій крузляк. Зрештою, від довшого часу Туреччина веде переговори з Англією і Америкою про скріплення турецької воєнної фльоти передачею їй деяких кораблів.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлених матеріялів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

15,000,000

З кінцем вересня ц. р. загальне майно Українського Народного Союзу переступило 15 мільйонів долярів й становило точно $15,048,416.63. Не повних десять років тому, з кінцем 1943-го року, воно виносило 7,278,663.27, отже за той час воно більше ніж подвоїлося, збільшуючись на 106,75 відсотків. Найбільша частина цього майна припадає на т. зв. посмертний і резервовий фонди, призначені на забезпеку виплат, до яких УНСоюз зобов'язаний виданими ним грамотами. Ці фонди становлять разом суму $14,301,643.42, себто 95.04 відсотка всього майна. Згідно з існуючими асекураційними законами, ці фонди не можуть бути використані на жадну іншу ціль, як на ту, на яку вони призначені законом. В той спосіб закон охороняє забезпечених в УНСоюзі членів та їх вкладки. З цього фонду виплачується теж щорічні дивіденди членам, сума яких в минулому році виносила кругло 125,000 (за час свого існування УНС виплатив уже майже півтора мільйона дивіденд своїм членам), як теж т. зв. „дорослі" грамоти (ендавмент). Ці виплати в минулому році виносили кругло 37,000 долярів, тоді, коли сума виплачених посмертних запомог становила понад 330,000 долярів.

Крім посмертного й резервового фондів, УНС розпоряджає ще фондами: запомоговим, конвенційним, адміністраційним та народним, призначення яких означене вже в їхній назві. Народний фонд, після виплати 12,600 долярів на різні громадські, культурні й запомогові цілі в половині цього року, виносить тепер кругло 13,000 долярів.

Український Народний Союз тепер вже справді йде „мільйоновими кроками" вперед. За минулий 1952-ий рік його майно збільшилось на точно 1,155,795.11 долярів, з чого самих відсотків від інвестицій капіталів було кругло 450,000 долярів. В цьому році збільшення майна буде, звичайно, більше, бо, як відомо, „гроші роблять гроші", як теж впродовж року збільшилася кількість членів УНС та сума їхніх вкладок. Загальна забезпеченева сума членів УНС (з кінцем вересня їх було усіх 69,412, з того 49,426 дорослих і 17,776 малолітніх) становить кругло 50,000,000 долярів.

Фінансовий стан Українського Народного Союзу — це сьогодні величезний аргумент і потенціял в руках його членів та всієї нашої американсько-української спільноти. Правда, ці фонди мають своє законне призначення й їх не можна самовільно розділювати — чого часто не розуміють поодинокі громадяни, — але в американських обставинах, в яких вартість одиниць і громадських гуртів міряється банковими контами, це має величезне значення, бо аргумент, перед яким стоїть значок $ з відповідною кількістю цифер, має тут ще не найбільше переконливу силу.

Звичайно, має рацію головний касир УНС, коли твердить, що найбільшим капіталом УНС є його члени та їх ідейність і їх величезний вклад в розбудову й розвиток усіх ділянок нашого спільного життя на цій землі та в змаганні до волі українського народу в рідній Україні. Цього величезного дорібку не зміряти жадною конкретною вартістю, але не можна теж легковажити того багатомільйонового $$-го аргументу, що його дає до розпорядження нашій спільноті Український Народний Союз, не кажучи вже про ті десятки й сотні тисяч долярів, що їх кожночасно складають члени УНС на найрізнородніші політичні, громадські, культурні, харитативні та інші цілі.

Майно УНС — це в першу чергу власність його членів, з величезною вартістю для цілої громади та української справи. Члени УНС з того майна теж і найбільше користають не тільки матеріяльно (забезпечення, дивіденди, запомоги і т. п.), але й морально, бо це вони дають в руки нашій спільноті й нашій справі той переконливий $$-вий аргумент. При цьому хочеться звернути увагу, що в нашій спільноті є ще багато можливостей збільшити й скріпити той її організаційний і фінансовий потенціял масовою організацією нових членів, тим більше, що в такій всенародній організації, як УНС, є місце для людей всіх віровизнань і всіх політичних переконань, всіх територіяльних чи соціяльних походжень, за вимком, очевидно, зрадників-комуністів. Членство в УНС — це власна справа кожного громадянина, бо цим він забезпечує не тільки сам себе й свою родину, але й робить велику прислугу своїй громаді і своєму народові.

НЕБЕЗПЕКА З ҐВІЯНИ

Зі столиці Британської Ґвіяни в Південній Америці сповістили, що „Народна Проґресивна Партія" викликала генеральний страйк робітників цукрових плянтацій на знак протесту проти припинення британським урядом важности місцевої конституції. Це вказує, що страйк має політичний характер. Він небезпечний тим, що керівники „Народної Проґресивної Партії", згідно з загальним переконанням, стоять на службі комуністів.

Найбільша британська коронна колонія, Британська Ґвіяна, що охоплює 83,000 квадратових миль і лежить на північному побережжі Південної Америки, це на 99 відсотків джунґлі. Вона має спільні кордони з Голляндською Ґвіяною на сході, з Бразилією на півдні й Венесуелею на заході. Її столиця — місто Джорджтавн, нараховує 82,000 мешканців, а населення цілої країни становить 450,000 душ. Тубільців, тобто колишніх східніх індіян, разом з чорними, що їх колись привезено з Африки, живе тут 160,000. Мішаного чорного населення є 47,000, американських індіян 17,500, а решта — це португальці та китайці.

Незадоволення походить не від тубільців, що добачають ворогів у всіх білих поселенцях, які забрали їм їхню землю, та в інших расах, що тут поселюються і вимагають самоврядування. Лихо походить з економічних і соціяльних причин.

Британську Ґвіяну вважають за найбагатшу колонію Англії. Тут є золото, діяманти, вугілля, уран, поклади алюмінію („бокситу") і нафта. Одначе, для розвитку й експлюатації цих багатств треба грошей. Коли країна, багата на природні ресурси, хоче дістати фонди з-за кордону, вона мусить мати уряд, який дає ґарантію, що позичені чи інвестійовані капітали будуть в означеному часі звернені з якимсь дорібком. У Ґвіяні цього не було, і це дало притоку комуністам використати невдоволення.

Коли б писати драму, то початок теперішньої кризи в Британській Ґвіяні треба б доглянути в одруженні студента Шікаґівського університету з місцевою дівчиною, що відбулося десять років тому. Студент Кедді Джаґан приїхав з Британської Ґвіяни на науку. Одружився з американкою, набрався від неї свободолюбних ідей. Вони обоє створили в Британській Ґвіяні поступову — згадану вже Народну Проґресивну партію, що пів року тому добилася від лондонського уряду місцевої конституції, на основі якої Джаґан став прем'єром країни. Його жінка залишилась на становищі секретаря партії. Партія не була вдоволена з обмеженого самоврядування і вела аґітацію за повну незалежність Британської Ґвіяни, одначе, як вказують всі ознаки, з комуністичним режимом. При недавніх виборах Народна Проґресивна партія з двадцяти чотирьох мандатів у парляменті здобула вісімнадцять. Члени партії захопили ключові становища в колоніяльній британській поліції, а останнього місяця почали намовляти робітників на плянтаціях цукру до страйку, з пляном зорганізувати партійну юнію. Британський губернатор сер Алфред Севедж, доглянув у цьому русі комуністичне керівництво і два тижні тому сповістив Лондон про небезпеку опанування країни комуністами.

Останнього тижня лондонський уряд відважився на надзвичайний крок, а саме — зажадав від британського парляменту тимчасового відкликання конституції в Ґвіяні з передачею губернаторові уповноваження управляти Ґвіяною як колонією. Постанову лондонського уряду проголошено неґайно, а поки парлямент сказав своє слово, уряд вислав воєнні кораблі з 600 вояками до Джорджтавну, щоб недопустити до підготовлюваного перевороту.

Уряд З'єдинених Держав погодився з розпорядженням Лондону, повідомляючи про це країни Латинської Америки. Опінія британського населення, як повідомляють кореспонденти, згідна з розпорядженням уряду тому, що недавно в Південній Африці престиж Англії дуже потерпів від бунту тубільчого племени „мав-мав" проти білих людей, більшість яких становлять британці.

Хоч рух в Британській Ґвіяні виявляється назовні закликами до незалежности, одначе уряд ЗДА має підставу побоюватися небезпеки можливого комуністичного перевороту тому, що в сусідній Бразилії комуністи мають велику силу. Створивши в Ґвіяні свій режим, вони можуть стати справжньою небезпекою для Панамського Каналу, який творить важливий комунікаційний шлях між Тихим і Атлантійським океанами, необхідний для всієї Західньої півкулі.

Минулого тижня президент Арґентини Хуан Перон заявив прилюдно, що Західня півкуля повинна становити одну політичну цілість, яка була б всилі захистити все своє населення. Це вказує, що керівники великих держав обох Америк належно розуміють небезпеку з Ґвіяни і потребу солідарности в таких часах, як теперішні.

Д-р Д. Бучинський

ЕСПАНСЬКИЙ БАЙРОН

У березні 1948 року, в одній із заль Мадридського університету, проф. Сантіяго Монтеро Діяз дав виклад для студентської авдиторії та запрошених гостей на тему „Україна в европейській рівновазі". Це був перший виклад про Україну в університетській залі на еспанській землі, а проф. Монтеро — першою людиною з еспанських наукових кругів, що заговорив про Україну з катедри, з усією повагою науковця, об'єктивно, давши доказ, що українська проблема — не лише цікава, як проблема країни „вічних снігів, незносних морозів, де люди п'ють багато горілки та закусують часником" (так еспанський загал, навіть інтеліґентний, уявляє собі нашу батьківщину, утотожнюючи її з Московщиною, ДБ), а проблема, що її треба трактувати як міжнародну. Проф. Монтеро у своєму викладі пішов урозріз з т. зв. загальною опінією, доказуючи, що Україна — це не Московія, ані її провінція, що без вирішення її питання „не можна буде говорити про рівновагу політичну, економічну та духово-культурну не лише на сході Европи, а взагалі в Европі й світі".

„Українці — це один із слов'янських народів, що заслуговує на увагу вільного світу, йому треба дати не лише братню поміч, а й допомогти відбудувати державу, яку знищили й вичерпали фізично азійські орди, а докінчили сусіди, використовуючи воєнний хаос на українській землі!"

Цей виступ проф. Монтеро був противний не тільки навчанню деяких еспанських „специялістів" від справ Східньої Европи, а противний навіть деяким політичним кругам, для яких українська справа є, так би мовити, внутрішньою справою Московщини й Польщі (про інші займанщини навіть не згадують, ДБ.), подібною до еспанського сепаратизму Катальонії.

При цьому треба підкреслити, що проф. Монтеро — це один з найцікавіших і найвизначніших еспанських науковців. На професорській катедрі він є не лише фізичним, а духовим наслідником відомого еспанського філософа-соціолога Хосе Ортеґа Ґассет. Він викладає стародавню й середньовічну історію, викладає з чуттям, розуміючи найменшу подробицю, її причину та її наслідки, що мали місце в тих часах. Історія, на думку проф. Монтеро, це не самі тільки випадки в житті народів, а відвічна боротьба духових ідей. Треба знати, що всі еспанські професори викладають красномовно, а наш приятель проф. Монтеро належить до викладачів-майстрів.

В духовості проф. Монтеро злилися — дух еспанської непримиренности з усякого роду поневоленням, дух того культурного завойовника, що мандрував у Новий Світ в погоні за золотою людиною (ель гомбре дорадо — ельдорадо) та дух середньовічного лицаря.

В зустрічах з нами проф. Монтеро завжди підкреслює, що він готовий, в разі потреби, послужити Україні своєю кров'ю, як англійський поет Байрон служив Греції в боротьбі проти турків. Може хтось скаже, що це — романтизм, але не треба забувати, що саме таким романтизмом ще сьогодні живе еспанський загал, а романтизм для проф. Монтеро є життєвою реальністю. Він готовий, як середньовічний лицар, поспішити з допомогою кожному, хто її потребує, не розраховуючи на заплату.

Еспанська Блакитна Дивізія на східньому фронті в останній війні рекрутувалася виключно з добровільців, з фанатиків, що бажали визволяти народи з комуністичної тиранії. Тільки гострі зарядження уряду обмежили чисельність тієї дивізії, а були випадки, що 18-20 літні еспанці проти волі батьків і проти заборони уряду доганяли своїх войовників на ослі чи мулі аж під Смоленськом. Тому слова нашого приятеля треба розважати як щиросердечні.

З чистою совістю можна сказати, що гроф. Монтеро —, це чистокровний репрезентант еспанської духовости „без хитрої мови", і не диво, що був час, коли він зайшов у поважний конфлікт зі своїм політичним оточенням, і йому довелось трохи покутувати за свої „гріхи". Але він не заломився і не „покаявся".

В кінці місяця серпня ц. р. проф. Монтеро виголосив доповідь для міжнародної авдиторії в місті Сантандер на тему: „Українська проблема в сучасній ситуації".

Сантандер — це стара літня резиденція еспанських королів у північній Еспанії над Кантабрійським морем (Біскайська затока). Сьогодні там відпочиває вліті еспанський уряд, туди майже на три місяці виїжджають всі чужинецькі дипломатичні корпуси, там кожного року Еспанія організує Літній Університет. Цей університет — це дійсна міжнародна культурна імпреза. Викладають там еспанські науковці, культурні та політичні діячі і запрошені з цілого світу чужинці. Авдиторія — це професори, політики, письменники та чужинецькі студенти, що приготовляються до праці на міжнародному форумі.

В цілій серії доповідей на тему „Сучасні европейські проблеми", проф. Монтеро, дня 27 серпня говорив про Україну.

Доповідач дав широку панораму Української Держави княжої доби, підкреслюючи при цьому різницю духовости української і московської, наголошуючи факт грабежі цілого нашого дорібку тих часів, включно з назвою, що її собі в здеформованому виглядi привласнила Московщина. З часів козацької доби довше задержався при Хмельницькому і Мазепі, представляючи їх героїчні змагання на тлі тогочасної европейської політики. Другу частину своєї доповіді присвятив XIX ст., коли, впарі з літературно-культурним відродженням, прийшло також відродження політично - самостійницької думки. В третій частині соковитими словами накреслив сучасне становище України, доказуючи жертвенний і геройчний спротив нашого народу московському комунізмові та імперіялізмові.

На думку проф. Монтеро, політична й духова рівновага Европи залежать від справедливої розв'язки питань: Еспанії, Франції, Німеччини, Польщі, України та Італії. Без розчленування московського конґльомерату, про европейську фізичну й духову рівновагу навіть не можна мріяти. Поневолені народи не піддаються зневірі, але треба знати, що вони виснажуються фізично, їм треба допомогти, а цей обов'язок тяжить на всіх волелюбних народах світу, зокрема на европейських.

Коли розважити факт агонії та опортунізму сьогоднішнього людства, що втратило чуття справедливости, гуманности та християнського братерства, тоді думки проф. Монтеро є революційні .

Останню доповідь професор Монтеро обіцяє видати друком навіть тоді, коли йому доведеться зробити це власним коштом.

Ідеалісти байрони, які не є більшими ідеалістами від еспанських дон кіхотів, але не тих карикатурних, здеформованих з дитячих казок, а лицарів - ідеалістів - борців-шукачів правди, ще не перевелися у світі. Хоч як їх мало, але вони є запорукою, що справедливий лад у світі таки настане.

ЗАВЕРТАЮТЬ ЗБІГЛИХ КРІПАКІВ

Після останньої промови Микити Хрущова, в якій він признався у провалі колгоспної системи, і після пленуму центрального комітету компартії минув лише який тиждень, а вже рішення московських сатрапів „вийшли в дію".

Як відомо, одним з рішень пленуму, скерованих на „ліквідацію прориву в соціялістичному секторі сільського господарства" мало бути масове завертання кваліфікованої і чорної робітної сили з міста на село, куди ця „сила" свого часу або повтікала, або була перегнана для роботи в новозбудованих фабриках та заводах.

У Москві свиснули, в Києві підхопили — і слухняна совєтська преса та радіо розпочали серед міського населення шалену аґітацію за поворот на село для „піднесення колгоспного і радгоспного господарства на вищий рівень". На допомогу пресі та радіо прийшли заводські, фабричні та місцеві професійні комітети.

Наслідки організованого натиску партійного й урядового апарату на совєтських урядовців, як видно з газетних повідомлень, величезні. На виїзд до колгоспів і МТС зголошуються „добровільно" сотні агрономів, інженерів та інших фахівців. Та й не диво, підсовєтського інтеліґента привчили вважати себе за додаток до бюрократичної машини. Дух власної ініціятиви убиває в ньому совєтська влада десятки років. Він ніколи не певний, що одного дня його не „перекинуть" на „низову" чи ще яку там працю або мобілізують на переведення якоїсь чергової кампанії.

В одному з останніх чисел „Радянської України" вміщено для прикладу фото „добровільних поворотців". Як видно з підпису під цим фотом — це совєтські працівники великого маштабу: начальник та заступники начальників республіканських управлінь різних сільсько-господарських централь, високі спеціялісти агрономи та інженери. У всіх них на обличчях стандартні „совєтські усмішки", які мусять свідчити про їхню абсолютну льояльність до всіх і всяких розпоряджень влади.

Дещо складніша справа з фахівцями малого калібру — шоферами, електромонтерами, автомеханіками, трактористами та ін., — які добровільно не зголошуються на виїзд з міста. Комуністи виїжджають, звичайно, „в порядку партійної дисципліни", комсомольці, якщо не хочуть втратити комсомольського білета, пакуються вслід за ними. Але безпартійні . . .

Ось, власне, з цими безпартійними, як видно з совєтської преси, справа гірша. До закликів преси й радіо вони байдужі. А без них, сірих колгоспних волів, ніяк не обійдешся. І тому на безпартійних спрямовує своє убивче вістря галаслива пропаґанда, на них звертає недріманне око МҐБ.

Безпартійного не злякаєш відібранням партійного білета, бо він його однаково не має. Отож на безпартійного провадиться атака з іншого боку. Якщо він сам не зголошується на виїзд, його „пророблюють" на загальних зборах робітників, як „несвідомий елемент". А якщо й це не допомагає — „обробляють" індивідуально за зачиненими дверима завкому чи профкому.

„Спецвідділи" — філії МҐБ по фабриках та установах — мають нині багато клопоту. Приходиться в котрий уже раз витягати з шаф „особисті справи" робітників та службовців і перевіряти, хто з них, з яких причин і коли саме прибув з села. Немало роботи мають і всякого роду „сексоти", бо ж це найкраща нагода випробувати льояльність совєтського громадянина, зриваючи його з насидженого місця, позбавляючи з таким трудом здобутого в перелюдненому місті мешкання і переселяючи до розваленої хати на село.

Невідрадне становище цих людей, бо в масі своїй вони майже безправні бувші „куркулі", що рятували свої душі по великих містах, подалі від місцевої влади; люди, які повтікали до міст від голодової смерти в 1933 році і нарешті молодь, що, шукаючи в місті кращих умовин життя, „дезертувала" з колгоспів. Зрештою, совєтська влада має в запасі немало засобів, щоб примусити совєтського громадянина „добровільно" зректися всього, що він має.

Не буде нічого дивного в тому, коли довідаємось, що громадян, які переїхали до міста з села в останніх роках, просто висилатимуть назад адміністративним порядком через поліцію та МҐБ. Приблизно так само, як колись завертали до поміщика збіглих кріпаків.

В. С-ко

Бути членом Українського Народного Союзу, значить належати до такої української організації, яка об'єднала в Америці й Канаді найсвідоміші українські сили в одну ідейну спільноту та поставила її на службу нашим країнам та нашому поневоленому українському народові!

юзового майна!

Лев Шанковський

ПОЗАЛАШТУНКОВА БОРОТЬБА ЗА ВЛАДУ В СССР

(3)

Коли говоримо про апарат нового режиму і про те, що він під Сталіном творив політичну формацію, яка була при владі, ми ніяк не хочемо сказати, що крім цієї політичної формації не було інших політичних формацій в СССР. Ми свідомо виключаємо з нашої аналізи політичні сили поневолених народів, але й поза ними в СССР існували опозиційні політичні сили, що не зважаючи на монопартійний і тоталітарний характер СССР, не зважаючи на кривавого диктатора Сталіна і весь розгул його емґебістсько-армійської воячини, зберегли свою організацію. Розмірно легкий спосіб, в який ці сили перемогли табір російської воячини після смерти Сталіна, вказує на факт, що вони мали значну силу, яку зуміли виявити в нових умовах. Можна сказати, що від першої хвилини після смерти Сталіна ці сили були у наступі, який завершився їхньою, хай тимчасовою, перемогою.

Річ в тому, що сили, опозиційні до табору російської воячини, існували весь час, і іноді переходили навіть у наступ. Ось в 1948 р. експоненти політичних кіл російської воячини — Жданов і Щербаков — загинули, і ми навіть не знаємо лаштунків їхньої несподіваної смерти. Але найвиразніше проявлялась боротьба опозиційного табору з табором російської воячини в Україні, де обидва ці табори були поставлені перед факт існування УПА та її збройної боротьби.

Коли в 1944 р. большевики повернулись на українські землі, вони застали в Україні значну військово-політичну силу — УПА. Першу спробу зліквідувати УПА робили большевики на Волині, в перших місяцях 1944 р. Ці спроби робила армія, прочищаючи своє безпосереднє запілля. Спроби були роблені силами т. зв. „заградітєльних отрядов" ВВ НКВД при співучасті деяких фронтових дивізій, закінчились великим боєм під Гурбами — 23/24 квітня 1944 р.і практично не дали жадного результату. Від „банд немецко-украинских националистов", чекістські операції не зуміли прочистити навіть безпосереднього запілля фронтових армій.

У серпні 1944 р. майже всі українські землі були вже під поновною большевицькою окупацією. Большевики проголосили звернення до УПА, в якому закликали повстанців переходити на їх сторону і з ними продовжувати боротьбу проти німців. Коли ж це звернення не дало ніяких результатів, а проголошена мобілізація на західньоукраїнських землях ганебно провалилась, большевики рішили приступити до ліквідаційних акцій. Провід над цими акціями, отже й відповідальність за їх проведення, взяв у свої руки Никита Хрущов. Від осени 1944 року до літа 1946 р. він провів три великі наступи проти УПА, що в історії Української Повстанської Армії мають назву хрущовських офензив.

У першій хрущовській офензиві, що тривала безперервно від листопада 1944 р. до закінчення війни в Европі, основу большевицьких сил, призначених для ліквідації УПА, становили дивізії ВВ НКВД, з'єднання червоних партизанів, що під час війни підлягали Хрущову (т. зв. „сталінські ребята", які складались з шовіністично настроєних молодих кацапчуків з домів для безпритульних) і „стрибки". „Сталінських ребят" українське населення називало „сталінськими есесами", бо вони визначили себе ганебною й жорстокою поведінкою по українських селах. „Стрибками" називали військові відділи, створені з місцевих людей, звичайно різного шумовиння, яке пішло на большевицьку службу. „Стрибки" — це був винахід Хрущова, який хотів показати перед цілим світом, що сам український народ ліквідує УПА. Проведена цими силами офензива не дала також ніяких результатів.

В другій хрущовській офензиві проти УПА були вжиті відділи фронтових армій, що саме поверталися з Німеччини й Австрії після закінчення війни. Маршрут цих відділів ішов через Західню Україну, і Хрущов задумав їх використати, на що здобув згоду в Сталіна. Офензива, що її в чергових зверненнях до УПА заповідали як остаточну (був поданий остаточний термін зголошувань „з повинною" — 20 липня 1945 р.) тривала всього три місяці, бо виявилось, що фронтові частини з різних причин, були небоєздатні проти УПА. Їх швидко вивели із Західньої України і почали готуватись до нової остаточної розправи. Для цієї розправи привезено в Західню Україну численні свіжі дивізії ВВ НКВД. Далі провід над ліквідаційною акцією перебував у руках Хрущова, а мілітарними операціями керував міністер внутрішніх справ Української РСР — Василь Рясний. Дня 15 листопада 1945 р. Рясний оголосив нове звернення до УПА, в якому, забуваючи про проголошення „остаточних" термінів у минулому, ще раз звернувся до повстанців, щоб виходили „з ліса" й зголошувались зі зброєю в органах НКВД, а всі провини будуть їм даровані.

Дня 10 січня 1946 р. почалась остання, найбільша, хрущовська офензива, що тривала пів року. Понад пів мільйона ВВ НКВД заблокувало кожне село в Західній Україні, вводячи в нього від 50 до 300 бійців. З частини цього війська створено „рейдуючі відділи", що переходили по теренах дій УПА, часто підшиваючись під українських повстанців. Інші частини робили великими силами генеральні „прочісування" лісів, шукали криївок, тероризували цивільне населення, вживаючи, при цьому найганебніших методів, як публічні катування, поширювання тифу й сифілісу, голодові бльокади гірських сіл і т. д. Акція в'язалась з виборами до Верховного Совєту СССР (10 лютого 1946 р.), які українське населення бойкотувало. Гарнізонники силою хотіли примусити українське населення голосувати, і те, що тоді відбувалось на наших землях, можна окреслити одним словом „жах". На Станиславівщині мілітарною акцією керував ген.-полк. Москаленко, що 3 травня 1946 р. згинув недалеко станції Тязів внаслідок засідки на нього пвд. УПА „Месники". Наприкінці червня 1946 р. ґарнізонники вийшли з українських сіл і Хрущов та обласні секретарі (що, до речі, як Грушецький зі Львова і Профілактов з Луцька, керували окремими облавами) проголосили всім і вся про остаточну ліквідацію УПА й підпілля в З. О. України.

Та проголошення було ще передчасне. Не проминуло й кілька тижнів, як появились найбільш переконливі докази існування УПА й підпілля: нові підпільні видання. Серед них вирізнялось видане друком 10-те число журналу ОУН „Ідея і Чин" (72 ст.), 8-9-те число журналу УПА „Повстанець", 1-ше число журналу УГВР „Самостійність" і багато інших. Кожному стало ясно, що, говорячи про ліквідацію УПА, Хрущов брехав. І в Кремлі точно знали, що Хрущов брехав, що, провівши три великі офензиви, вживши для цього великі сили, стосуючи при цьому жахливі терористичні методи, Хрущов і його соратник Рясний не тільки не зуміли ліквідувати УПА й підпілля, але навіть поважно не надщербили їх організаційної сили. Терористичні засоби хрущовських опричників спричинили втрати в низових клітинах УПА й підпілля, але навіть не заторкнули вищих організаційних клітин. Адже ж улітку 1946 р. продовжували існувати Г. К. УПА з усіма своїми відділами, команди теренових груп УПА — „Буг", „Лисоня", „Говерля", „Маківка", „Турів", „Заграва" і т. п., команди ТВ УПА й окремі відділи та підвідділи. З підпільної мережі функціонували крайові й обласні проводи, районові й кущові клітини тощо. Підпільна організація українського визвольного руху не була розгромлена і про її ліквідацію не було й мови.

ОДНООСОБОВИЙ „ХРЕСТОНОСНИЙ ПОХІД" ЗА УКРАЇНСЬКУ ПРАВДУ

ЯК МИРОН КУШНІР, НАРОДЖЕНИЙ В АМЕРИЦІ УКРАЇНЕЦЬ, ДОБИВАВСЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВДИ У „ВІЛЬНІЙ ЕВРОПІ" В НЮ ЙОРКУ

Ви знаєте Мирона Кушніра. Щонайменше ви мали нагоду бачити його, бо навряд чи є яка українська імпреза, де його не було б. Хіба що ви на імпрези не ходите. Мирона Кушніра з Бейону, Ню Джерзі, знають головно всі члени Ліги Української Молоді Північної Америки й всі ті з-поміж народженої в цій країні молоді української генерації, які беруть участь та цікавляться українським життям. Мирон — це стрункий, кучерявий молодий чоловік, що — хоч в цій країні народився й України ніколи на очі не бачив, проте володіє бездоганно українською мовою і співає своїм симпатичним баритоном українські пісні. До речі, він сам вчився сольового співу, але про це, як і взагалі про себе, школи нічого не говорить. Він допомагав свого часу на конвенції Ліги Молоді в Акроні, Огайо, демонстративно стягати большевицький прапор з-поміж прапорів Об'єднаних Націй і глибоко переживає все, що до України відноситься, або з Україною зв'язане. А вже насамперед його „беруть всі чорти", коли читає він всю ту плутанину відносно української справи в американській публіцистиці, зокрема всі ті кривди, яких зазнає українська, а з нею й загальна правда збоку непоінформованих американців або потайних чи явних ворогів тієї правди. З того приводу він багато терпів, але трапилась подія, яка переповнила чашу і якої він вже стерпіти не міг. Тому то вибрався він в одноособовий хрестоносний похід за українську правду.

Подія була така: Деякі газети, між ними й „Дейлі Ніюз" з 19-го вересня, надрукували — це остання газета на цілу першу сторінку — вістку про втечу члена комуно-польської делегації в ОН, д-ра Марека Коровіча, при чому його фотографія була вміщена на тлі великої мапи Европи на стіні бюра „Радія Вільної Европи" при 110 Вест 57-ма вулиця в Ню Йорку. Мирон Кушнір не мас нічого ані проти того бюра, ані д-ра Коровіча, ані взагалі проти нікого, хто живе правдою та правду обстоює. На жаль, тієї правди не побачив М. Кушнір на фотографованій в Бюрі „Радія Вільної Европи" мапі Европи, де, як на глум, Україна зазначена як „Little Russia" з додатком „Ruthenian" на місці Карпатської України.

„Та ця дурна мапа не давала мені спати" — каже Мирон. І він почав обмірковувати відповідну акцію. Спочатку думав писати листа, але — що лист? Прочитають, але й не читаючи вкинуть до коша. І тому Мирон прийшов до переконання, що треба цю справу полагодити „фейс ту фейс", бо навіть найбільш дбайливо опрацьований еляборат на письмі вже не зробить такого враження, ані не залишиться в пам'яті, як ви, наприклад, підете особисто до відповідальної за справу людини, хоч би при цьому ви тільки сказали ім: „Містер, Ай дон't лайк юр тайт!"

Прийшовши до такого висновку та винісши відповідну постанову, Мирон почав практичну підготовку до акції. Насамперед позбирав „амуніцію", себто атляси, мапи й книжки найбільш авторитетних авторів і видавців. Озброївшись у це все, сів на машину, переїхав Голланд тунель і „запаркував" перед домом число 110 Вест 57-ма вулиця.

Розклад бюр на таблиці внизу поінформував, куди йому йти. Він пішов. Увійшов до бюра і симпатична дівчина зразу до нього, очевидно, по-англійськи:

— Що я можу для вас зробити?

— Запровадити мене до боса! — сказав Мирон.

— До котрого боса? — допитувалась дівчина далі.

— До найстаршого! — сказав Мирон.

Дівчина пішла і за хвилину вийшла:

— А в якій справі? — допитувалась далі.

— В принциповій — дістала відповідь.

— В якій принциповій? — не задовольнилась вона з відповіди.

Не було іншої ради й треба було почати вияснення від секретарки. Мирон сказав їй коротко, в чому справа, показав газету з фотографією мапи й ще дещо сказав на цю тему, і врешті дівчина знову пішла. Врешті, видно, знайшла потрібного боса й вернулася, щоб запровадити до нього нашого хрестоносця. Переходячи через кімнати, Мирон побачив в одній з них на стіні прекрасно оправлений документ світу — Американську Декларацію Незалежности, власне її копію. Це йому потім придалось.

Увійшовши до бюра боса, Мирон насамперед з ним познайомився. Виявилось, що він мас до діла з містером Мек Гейлом (Mr. McHale).

— Гват кен Ай ду фор ю? — повторив містер МекГейл запит секретарки.

— Нічого надзвичайного, тільки пошанувати духа Декларації Незалежности, текст якої в такій гарній оправі висить це у Вашій стіні! — почав відразу з принципу Мирон.

— Гват ду ю мін? — допитувався далі містер Гейл.

Тут Мирон почав вияснювати йому, що він думає. Показав зроблену в тому бюрі мапу, показав написи на ній і сконфронтував їх з тією „амуніцією", яку мав при собі.

Аргументація йшла приблизно по такій лінії:

Яким правом Бюро називало себе бюром „Вільної Европи", якщо воно ані Европи, ані волі не визнає? Хіба ж Україна не є в Европі? Чому ж тоді її не враховано до Европи? Якщо в Бюрі не зараховують до Европи України, то хай назвуть себе „вільною частиною Европи", або „вільною Центральною Европою", або як хочуть, але не вільною Европою. А та мапа! Та ж це глум і образа! Сьогодні, в другій половині 20-го сторіччя, Україна для них „Літтл Рашія". І це на мапі „Вільної Европи"! Звідки от тут Вібрка, місто, з якого походить Миронова мати і про яке він так багато чув від неї. А „Вільна Европа" називає це предківське Миронове місто Вібрку якоюсь „Бобркою"! Відколи це „Вільна Европа" називає українські міста назвами, накиненими їм їхніми завойовниками?! По всіх столах того бюра розложена брошурка „Декларація визволення". Мирон уже вспів кинути оком на ту брошурку, і от на 13-й сторінці в 51му розділі там сказано: „Всі народи, від Балтику по Чорне море й Адріятик, від залізної заслони аж в серце російських країн(!), з інтенсивністю очікують акції, яка заповідала б прихід їхнього визволення... Вони впевнені, що духові й матеріяльні сили, які громадяться навколо провідництва З'єднених Держав Америки, спроможні встановити тривкий мир на базі волі й справедливости". Так там гарно написано, а що є в дійсності? Чи українці, що із своєю славетною Повстанською Армією ведуть таку затяжну й жертвенну боротьбу проти комуно-московського окупанта, мають добачувати „прихід визволення" від тих, які на своїх мапах користуються московською імперіялістичною назвою „Літтл Рашія" на означення їхньої країни, яку вони примістили „в серці російських земель"? Якщо містер Гейл та його друзі з „Вільної Европи" хочуть знати правду про ту „Літтл Рашію" — будь ласка... і тут Мирон виложив на стіл кільканадцять томів своєї „амуніції".

Інтервенція Мирона у „Вільній Европі" тривала кругло дві години і можна собі уявити, що за той час містер Гейл довідався! Він спочатку пробував був боронитися, але всі його аргументи топилися, як сніг, на вогні Миронових тверджень та доказів. Містер Гейл виправдувався, що тоді, як мапу фотографовано, був справжній „наїзд" кореспондентів на бюро, що це вони десь такого мапу вишили, а щодо тверджень в пропагандивних брошурах, це... Для Мирона жадні вияснення не вистачали, бо те, чого не знають в бюрі „Вільної Европи", сьогодні вже знають шестилітні американські бой-скавти, якими Мирон спеціяльно цікавиться...

Очевидно, що на мапі не скінчилося. Мирон позбирав з столів численні видання Бюра і почав у кожному з них шукати назви України. Але ніде ані згадки. Звідки ці книжки, хто їх пише і хто за та чиї гроші видає? А ця одна, видана у Вашингтоні. То кого то ми, властиво, тримаємо там у столиці? Що ви, люди, з глузду з'їхали чи маєте сліпоту на очах, що не бачите України, батьківщини Миронової матері? От брошурка про релігійні переслідування, і в ній сказано, що релігія — це „гат потейто" для большевиків. Чому ж тут ані згадки про сотні знищених большевиками українських православних і католицьких святинь, ані згадки про українських мучеників-владик? Чи це мас бути дух того прекрасного документу — Декларації Незалежности — що пишається на стіні під самим носом містера Гейла?

Містер Гейл, побачивши, що його вияснення й аргументи не видержують жадної Миронової критики, почав виправдуватися статутом і Радою Директорів. Олрайт, статут можна змінити, бо він і так до нічого, а щодо Ради Директорів... Мирон взяв собі їхні адреси й числа телефонів. Містер Гейл хай потішається тою думкою, що й вони почують від Мирона ті самі, та ще й деякі додаткові аргументи, які він вже почув.

Звичайно, в короткому газетному репортажі не списати всіх тих „калібрів", що їх вистріляв Мирон під час своєї хрестоносної візити в Бюрі „Вільної Европи". В кожному разі, вони, виходило б, цілком переконали містера Гейла, який щиро виправдувався з помилок відносно України і обіцяв робити все можливе, щоб їх направити. А на прощання навіть висловив надію, що Мирона ще побачить.

— Ай гопп Ай сі ю егейн! — сказав містер Гейл.

— Ю бет ю віл, — можете заложитись, що так, якщо тільки знову появилося б з Вашого Бюра щось подібне, як та мала — потішив його Мирон і пішов продовжувати свій хрестоносний похід за українську правду, цим разом з адресами й телефонами членів Ради Директорів „Вільної Европи".

Фотокопія мапи з „Дейлі Ніюз", яка спричинила „хрестоносний похід" Мирона Кушніра в обороні української правди.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Шікаго, Ілл.

В перші роковини смерти о. Степана Мусійчука.

З нагоди перших роковин смерти о. Степана Мусійчука, була відправлена в Українській Православній Церкві ім. Св. Ап. Петра і Павла, в Шікаго — Борисайд, заупокійна Служба Божа. Службу відправив в неділю, дня 4-го жовтня, о. Е. Кулик, парох церкви. Отець Степан Мусійчук, один з небагатьох українсько - американських поетів, автор трьох книжкових збірок і численних віршів, розсипаних по українсько-американських виданнях, помер дня 2 жовтня, 1952 року, в місті Шерон, Пенсилвенія, і похований був при здвизі духовенства й українського громадянства на українськім цвинтарі в Йонгставн, Огайо, де покійний за час свого перебування на парафії збудував церкву, й виховав чимало добрих громадян. Покійник був живим прикладом того, що можна б назвати гармонійним поєднанням праці й життя в Америці, при безупинному думанні про долю України. Вислідом такого думання й життя, була творча громадська робота о. Степана Мусійчука на громадській ниві серед українців Америки, та повні зір, тепла і щирости вірші, що він їх присвячував поневоленій Україні. Побут українців в Америці не сприяв ростові літературних талантів, й література продукція невелика. На цьому тлі творчість о. Ст. Мусійчука гідна відмічення. Він автор гимнів УНСоюзу, Січі, СУА, й його твори друкувалися часто-густо в щоденній і періодичній пресі. Покійний народився в селі Корнів, дня 7 січня 1894 року. Вчився в коломийській гімназії, а до Америки приїхав 1912 року. Священиком став в 1932 році, й він активне громадське життя, почавши з повоєнних років, коли був співредактором шікагської „Січі".

Т.

Йонкерс, Н. Й.

Осередок СУМА посвятив свій прапор.

Поважно виходили з церкви св. Михаїла хоружні й підносили до гори прапори, які лопотіли за подувом вітру. П'ять прапорів — п'ять Осередків прибули на посвячення прапору Йонкерського Осередку ім. 30-те Червня. 300 сумівців і сумівок з Осередків Ню Йорк, Пассейк, Ньюарк, Джерзі Ситі, Трентон та Гартфорд машерували з церкви до залі св. Михаїла, де мала відбутися решта святочної програми.

Цікаві фотографічні апарати, а ввічливі поліцисти затримували всякий побічний рух. Американський щоденник в Йонкерсі „Геральд Стейтсмен", кілька днів наперед повідомив про це свято й не дивно, що вулиці були заповнені глядачами.

Свято відкрив член Управи Осередку Роман Глушко, а відтак підходили почесні гості з привітами.

Мейор міста п. Крестенсон в кількох словах висловив свої побажання, заявляючи, що радий бачити зорганізовану українську молодь і що прийде час, що цей посвячений прапор буде колись занесений до вільної України. Після мейора забирали ще голос міський суддя п. Фіорілло, радні Вінсенти Лід та А. Мочидовський, який витав зібраних польською мовою.

До найбільш зворушливих хвилин належало передання прапору першим почесним „кумом", доктором Борковським, Голові СУМА проф. Божаківському. Виступали з привітами почесні гості та вшанувалися в пам'ятну книгу. І так перша точка закінчилась спільним обідом. Увечорі відбувся Сумівський Концерт в залі Йонкерса. Заля переповнена. В концертовій програмі взяли участь вище згадані сумівські осередки. Між точками пан Миронович бавив гостей своїми гуморесками.

Неділя 27 вересня надовго останеться в пам'яті українсько - американського громадянства в Йонкерсі.

Р. Р-чик.

Рачестер, Н. Й.

З життя 6 Від. СУА.

Осінню 1952 р. вступила я в члени 6 Від. СУА і була мило здивована, коли після ділових місячних сходин, на столі появився „уродиновий торт" і запанувала тепла родинна атмосфера. Це був день народин довголітньої членкині і секретарки 6 Від. п. Катерини Андрусів.

В дні 26 вересня наш Відділ знову обходив „родинне свято" і знову секретарки. Панство Софія і д-р Онуфрик купили дім і з цієї нагоди, за ініціятивою п. Мирі Стехин, члени Відділу зробили їм велику несподіванку і запросили на гостину, яка відбулася в малій залі Укр. Амер. Клюбу, в присутності около 40 осіб.

Це не значить, що 6 Від. СУА влаштовує тільки „гостини", а це є доказом, що члени цього відділу вміють пошанувати тих, які віддано працюють для добра організації.

А теперішня секретарка 6 Від. п. Софія Онуфрик протягом 2-літньої праці зуміла поставити цей Відділ на передове місце жіночих організацій Рачестеру. За останній рік цей Відділ, який очолює дуже енергійна голова п. Мельник і який начисляє 70 „старих" і 16 „нових" членів, влаштував „Вечір О. Кобилянської", „Свято Героїнь" а головно патронкн Відділу О. Басараб, „День Матері". В підготові реферат присвячений пам'яті Лесі Українки. Тому що в Рачестері є 2 організації ім. Лесі Українки, які напевно підготовлять свої академії, — реферат цей призначений тільки для членів 6 Від. і буде прочитаний на найближчих сходинах. В короткому часі відбудеться також урочисте посвячення нового прапора.

В часі гостини голова п. Мельник, від імени Відділу і всіх присутніх, передала п. Онуфрик гарний дарунок, а потім виступали з побажаннями пп. Стехна, Шворц, Герула, Хмеляк, Андрусів, Теребун, Худяк, Попович, Зелес, Мельник і другі і всі вони підчеркали, що ця гостина, це не тільки побажання з нагоди купна дому, але це скромна подяка п. Софії Онуфрик за її велику працю для добра СУА.

П. Онуфрик зі сльозами в очах дякувала всім присутнім за таку велику і не маючи змоги віддячитися всім з осібна, започаткувала збірку на дім Централі СУА.

На ту ціль зложили пп. Онуфрик — $10, голова 55 Від. СУА Марія Шворц — $5; по $1 зложили пп. Агафія Пастущин, Мельник, Зелес, Стехна, Герула, Ляльки, Теребун, Повх, решту дрібними. Разом $24.

Міра Повх.

ЗАСІДАННЯ В УВАН

В неділю, 25 жовтня 1953 р. о год. 7:30 вечора в приміщенні Літературно-Мистецького Клюбу відбудеться засідання Мистецької Кураторії УВАН в ЗДА.

Доповідатиме Ігор Соневицький: „Сільвета Нестора Нижанківського на фоні Зах. Української Музики". Доповідь ілюстрована.

З наших буднів

НА ПОЛІТИЧНОМУ „ПЕРЕЛАЗІ"

В „Українській Кооперативі" на 7-мій вулиці, яку теж називають в Ню Йорку „політичним перелазом", можете щовечора почути різні цікаві балачки...

Вбігає з розгоном молодий актор, приніс до розпродажу квитки на „Мазайла".

Активний громадський діяч зустрічає його з посмішкою:

— Стільки вас, тих акторів, а не створите, нарешті, порядного театру, — іронізує.

— Стільки вас, патріотів, а не збудуєте України! — відпалив без найменшої надуми актор і побіг кудись далі.

— Патріоти ще ніколи не збудували держави, — відзивається з кутка з філософською повагою доктор від антропології, сьорбаючи соломкою „Севенап". — Завдання патріотів — валити держави. А будують їх, як не дивно, оті обскурні опортуністи.

Громадський діяч прогинтав театральну афішу і скривився:

— Все тої самої: як не „Малахій", то „Мазайло". Скільки разів вони його показують?.. Я сам бачив з п'ять, або з десять.

— А я дивився би ще п'єсу ще з двадцять разів, щоб тільки подивляти гру самого Гірняка, — каже східноукраїнським акцентом лисавий добродій.

— Ого! То ви такий театроман?

— Що кому по душі... Хто любить театр, а хто цирк...

— Так, політичних цирків маємо справді подостатком, — піднімається з-поза скринок дебела постать доктора антропології. — Що ж таке, врешті, всі наші віза, збори та інші наради?.. „Великих слів — велика сила і більш нічого"... Фрази, фрази і ще раз фрази. Аж коли діло доходить до чогось конкретного — до „розподілу фондів", аж тоді вибухають вульканом приховані пристрасті, аж тоді виявляється, як часто великі слова потрібні, просто, для приховання наглости людської душі, — як той уявний королівський плащ із казки Андерсена, за яким нічого більше не скривалося, крім наготи тіла...

Лисавий добродій похитує головою:

— То ви, пане докторе, потверджуєте теорію Маркса про економічні рушійні сили в розвитку суспільства та їхню „ідеалістичну надбудову"?..

— Е, в нас, у Львові, про це простіше говорили: „Грунт — то форса"!

З-поза прилавка пілоздається втомлені очі продавця:

— Панове, я не хотів би, щоб ниніший наш вечір закінчився псаном Мамоні й матеріялізмові! Ану, ставайте в чергу і беріть квитки на завтрішню виставу. Подайте руку нашій бідній Мельпомені!

Ікер.

ЯЙЦЕ З П'ЯТЬМА ЖОВТКАМИ

Пані Клара Зітлов із Валдерсу, в стейті Вис., повідомила, що знайшла яйце, яке мало аж п'ять жовтків. Це дуже рідкий випадок, бо не так то часто трапляється яйця хоч би тільки з двома жовтками.

38-РІЧНА БАБУСЯ НАРОДИЛА ЧЕТВЕРНЯТА

Пані Етель Гадсон в Сіднеї, Австрія, що має 38 років і є вже бабусею, народила четвернята, і в той спосіб збільшила число дітей до 12. Її вродився один хлопчик і три дівчинки. Мати і діти почувають себе дуже добре. Вага найменшої дитини становить 2 фунти й 13 унцій, а найбільшої — 3 фунти й 13 унцій. Вся родина жила досі в наметі. Після народження четвернят виявилась була ставити другий намет, то стейтовий міністер заявив, що дасть їй мешкання в новому будинку.

• РОЗШУКИ •

Пошукую рідного брата **ТИХОНА,** який перебував в українському таборі в Італії в 1945-1946. Хто знав би про нього чи він сам прошу писати на адресу: **Agapij Semionowycz Denysenko, 168 Shereswsbury Ave., Red Bank, N. J.**

ПОШУКУЮ братів Олексу і **Дмитра ІВАНЮК** по батьку. Зі села Огринів Старий, повіт Калуш, Західна Україна. Один мав приїхати до Америки 1951 або 1952 р. Хто знає би їх адресу або вони самі, прошу писати на адресу:

WASYL IWANIUK
342 St. Mary Street
Phoenixville, Pa.

• ПРАЦЯ •
Help Wanted—Female

ЖІНКИ
для продажу жіночого одягу у вільному часі.
Телефонувати увесь тиждень:
BEnsonhurst 6-7124

ЖІНКИ
оперейторки сорочок.
ТІЛЬКИ З ДОСВІДОМ.
Зголошуйтеся
HAWTHORNE LAUNDRY
1050 Goffle Road, Hawthorne, N.J.

ДОГЛЯДАЧКИ ХВОРИХ
з дозволом на практику.
Мешкання в місці праці, або без мешкання.
Телефонуйте:
New Rochelle 6-4167

ЖІНКИ
до фабричної праці.
Досвіду не вимагається. 5 днів в тиждень. Стала праця.
Зголошуватись:
CENTRAL BAG and BURLAP CO.
9 Chadwick Ave. Newark, N. J.

ЖІНКИ
для викінчування шовку.
Вимагається досвід. Праця в відділі сухого чищення. Постійна праця. Висока платня. Зголошуватись:
IMPROVED LAUNDRY SERVICE, INC.
58 Prospect St. Hempstead, L. I.
HE 2-7150

„ЩО ЗНАЄТЕ ПРО УКРАЇНУ Й УКРАЇНЦІВ?"

Під таким заголовком появилась в англійській мові радше летючка, як брошурка, — бо всього 8-сторінковий листок, проте знаменитий пропагандивний засіб. На першій сторінці — згаданий запит, цитата про Україну з одного англійського історично - географічного атлясу і мапка Східньої Европи. На другій сторінці „Чи ви знаєте?" — 12 найістотніших інформацій про Україну, в короткій і ядерній формі запитів. Далі: три сторінки цитав-висловів різних великих мужів, політиків і письменників із різних народів, особливо ж англійців і американців, про Україну й Росію. Потім — статистичні дані про українців у широкому світі, врешті короткий нарис „До чого тужать українці?" — знову у цитатах з англо-американських творів чи промов. Видала цей пропагандивний листок „Українська Інформаційна Служба" в Австралії і вона подає наприкінці три адреси, куди можна звертатися за матеріялами про Україну: власну в Австралії, в місті Аделайді, Інформаційного Бюра УНРади в Авґсбурзі в Німеччині й Пан-Американської Української Конференції в Ню Йорку. Спосіб зредаґування говорить про правильне розуміння англо-американського читача, та ще й такого, який не має просто часу читати великих книжок про чужі народи ані довгі статті. Видавці видали 5,000 цього листка й розіслали його до публічних бібліотек, до редакцій часописів і журналів, визначних політиків, журналістів і вчених в Австралії і поза нею. Вислано її теж українським організаціям в Австралії, як вказівник, як подавати англійцям інформації про Україну і що їм казати.

Це справді добра й корисна робота і витрачені на таке видання гроші напевне прислужаться українській справі більше, як неодин довжелезний меморіял, що спочив в архівах — може ніким і нечитаний.

• ПРАЦЯ •
Help Wanted—Male

ОПЕРЕЙТОР
машин до шкіри. Досвід. Монтування. Друга зміна. Зголошуватись: понеділок, четвер, субота від 9 до 4:30 год. дня.
COAST METALS
Little Ferry, N. J. Diamond 2-8900

ФАБРИЧНІ ПРАЦІВНИКИ
Змінна праця, добра нагода поліпшувати умовини праці.
U. S. METAL COATINGS CO
701 Spring Street
Elizabeth, N. J.

МАШИНІСТИ
Першоклясні, що мають досвід при праці з металевими листами і при зварюванні, добра нагода для авансу, платня відповідно до здібности. Зголошуйтеся особисто або пишіть до головного інженера.
PERREY METAL PROD.
12 Malvern St., Newark 5, N. J.

ПРАЦІВНИКИ
до виробу костей для гри, підмайстри, оператори праси. Загальна помічнича робота у фабриці. Не оборонне. Постійна праця. Відповідні умовини. Мала добре улаштована фабрика.
ANCHOR MFG CORP.
31 Denton Avenue
New Hyde Park, L. I.
Від понед. до п'ят. в год. 9-5.

ЗВАРЩИКИ
LAYOUT MEN
Телефонуйте:
Mr. Anderson
HOboken 3-4428
Help Wanted—Male

ОПЕРЕЙТОРИ — ТОКАРІ
Голоситись:
ERRINGTON MECHANICAL LABORATORY
24 Norwood Avenue
Staten Island, N. Y.

• ПРАЦЯ •

УКРАЇНСЬКА ОСЕЛЯ в ҐЛЕН СПЕЙ
прийме на постійну працю
ДОГЛЯДАЧА
(CARETAKER)
Вимагається уміння керувати автом, направляти будинки, доглядати город, травники тощо.
Зголошуватись до:
T. WISLOCKY
18 ROCKLAND TERRACE
NEWARK, N. J.

• ПРАЦЯ •
Help Wanted Male—Female

ЖІНКИ І ЧОЛОВІКИ
до праці в бувшій фірмі American Clothes Co. З досвідом або без до шиття на машинах. Добра заплата і добрі умовини праці.
AMERICAN FASHION, INC.
251 Clifton Ave., Clifton, N. J.

• Business Opportunity •

РЕСТОРАН — ПІЦЦЕРІЯ
Гарне положення в районі Нассау. Повне устаткування. Догідне для подружжя. Може бути додане гарне мешкання. власник змушений продати, бо переходить до іншого зайняття. Ціна пристосована для якнайшвидшого продажу. Freeport 8-5457 — or after 1 pm. Freeport 8-5960. O-9 Rm. 830, 11 W. 42 St. New York City.

• MISCELLANEOUS •

ВИГОТОВЛЯЄМО НАЙСТИЛЕВІШІ
ШЛЮБНІ ЗАПРОШЕННЯ
за 100 від $8
COLE'S
6034 Bergenline Ave.
WEST NEW YORK
ДРУКИ—КАРТКИ З ПОЗДОРОВЛЕННЯМИ, КАНЦЕЛЯРСЬКЕ ПРИЛАДДЯ

DISTRIBUTOR WANTED
by John Reber Baking Corp.. Able to increase our sales of Cakes, Pies & Pastries. To $250,000 annually with an investment of $5,000 to $10,000 required.
519-525 West 47th Street
New York City. Circle 6-8030

ЗЛИЙ ОБІГ КРОВИ
Що можете тоді зробити?
Втішаться ті, що терплять, коли довідаються про винахід нових наукових пульсаторів, які помагають при злому обігові крови. Коли вживатимете їх кілька мінут денно, то вони допоможуть вам при болісних судорогах, заціпенінні, холодних стопах і інших болях від злого обігу крови. Ті, що вживали вже пульсаторів, повідомляють про подивугідні полегші при нервовому напруженні і змученні. Вживається їх подібно, як це роблять у шпиталях та подібних установах. Прийдіть і подивіться як їх вживається.
NIAGARA
6214 Bergenline Avenue
West New York UNion 4-3049

EVergreen 3-4450
FILL YOUR BINS NOW
Spring Prices In Effect
MAPLE Coal & Coke Co.
Anthracite FUEL OIL bituminouh
OIL BURNERS
SALES & SERVICE
72-74 Box Street
BROOKLYN 22, N. Y.
Федько Кудлак.

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

• КУРСИ—НАУКА •

ВЖЕ РОЗПОЧИНАЄТЬСЯ НАВЧАННЯ
Технічного Креслення
після амер. програми і вимог, двомовний учбовий матеріял. Виклади в укр. мові з анг. технічною термінологією.
ДЛЯ ПРОВІНЦІЇ ЗАОЧНЕ НАВЧАННЯ.
Інформації уділяє:
K. CERKEWYCH, Eng.
350 Grove Street
Jersey City, N. J.
Phone: DElaware 2-0741

• REAL ESTATE •

Valley Stream,L.I. (Alden Terrace) Ціна $17,900. Модерний дім—бунґало з цегли, ґараж, в добірнім сусідстві, опарканене подвір'я, 5 великих кімнат на першому поверсі, 2 великі напівумебльовані кімнати на 2 поверсі, 20 стопова вітальня, коминок, металева кухня, машина до миття посуду, під домом пивниця, пральня, піяно, віконниці і сітки, 2 бльоки від школи, підземка і автобус. Негайно можна мешкати. 9 Jasper St., CU 5-7617. Dir. Exit 26, Belt Parkway.

ATLANTIC HIGHLANDS, N. J. Нижче коштів — $12,950. Дім 4 лазнички, ґараж ,олива, мідяні рури, соняшна сторона, тривала покрівля, недалеко церкви, школи, крамниці, яхт-клюб. Властитель переїжджає. Телефон: B'klyn, N. Y. Be. 8-2447 або писати O-9-A Rm. 830 11 W. 42 St. New York City.

NEW DORP, S. I. ДІМ — $17,000 — у найкращій дільниці 1-родинний, 7 кімнат, 4 лазнички. 80x100. Новочасне улаштування. Автоматичне огрівання. Ґараж на 2 авта. Чудове положення. Догідне для Джерзі і Ню Йорку. Крамниці, школи, получення. Всі вигоди. Телефонувати після 4:30 пополудні:
Dongan Hills 6-0735-J
267 Rose Ave. New Dorp, S.I. N.Y.

STATEN ISLAND — $14,500 Дім із ґанком. Підміська вулиця в Princess Bay, 3 спальні, лазничка, п'ять шаф, їдальня, вітальня, кухня. Огрівання оливою (тип Blower), пивниця, площа 188x189. Близько пляжі
Heinzmann — Tottenville 8-2814-J

Менше $7,000 — половина готівкою.
Ball Pond, Conn — Vic. Brewster, N. Y.
Сільський дім, 3 спальні, лазничка. 18x14 вітальня, два озера, Candelwood, 3 H.P. Evinrude. $20 податку, 1½ години до міста. Оглядати в суботу і неділю.
Call Covell
CONN. — Danbury 3-3992
N. Y. — Beverly 7-9006

• MISCELLANEOUS •

Алюмінієві вікна
ВІКОННИЦІ І СІТКИ
Потрійна комбінація у всіх величинах.
$19.95

Вставляємо на бажання. Спеціялізація в комбінації дверей і венецьких алюмінієвих заслон.
QUALITY ALUMINUM PRODUCTS INC.
Newark, N.J. .... BIgelow 3-1200
Orange, N.J. .... ORange 2-2700
Elizabeth, N.J. .. ELizabeth 3-6516
Bayonne, N.J. .. HEmlock 6-2180
Plainfield, N.J. .. PLainfield 6-4737
Jersey City, N.J. JO Square 2-4360
Perth Amboy. N.J. PE Am. 4-6445
Staten Island — Gibraltar 7-3623
GI 7-8202

• REAL ESTATE •

ATHENS, N. Y. — Greene County Негайно можна мешкати. 1-родинний дім із 6 кімнат — 3 спальні, лазничка, огрівання парою, 2-автовий ґараж, довга площа, бруковані хідники з каналізацією. Близько до закупів і т.д. Davenport, 1 Greene Ave., Brooklyn 5, N. Y.

CUTCHOGUE (Fleetsneck) L. I. Звичайно збудований дім—бунґало, в доброму положенні і в дуже доброму стані, недалеко води. — Ціна $16,000.
FRANK J. KENNEDY, Broker
187-26 Linden Blvd., St. Albans,L.I.
LA 5-9682

GARDEN CITY —$16,500
Власник перенесений — мусить продати!! Модерний 7-кімнатний дім, 3 спальні, 1½ лазнички, огрівання оливою, сітка, віконниці і т.д. Багато надзвичайностей, ґараж, близько крамниць, школа, церква, транспорт; власник мусить продати — продає нижче вартости. GA 7-3448
5 Bluebell Court, Garden City, L. I.

PORT WASHINGTON, L. I.
Дім у стилі ранчи. Має три роки, 4 спальні, 2 лазнички. Подвійний ґараж. Близько станції і школи. Ціна $25,000.
Тел.: Po. 7-4649

YONKERS PARK HILL
Мурований отинкований дім. 10 кімнат. 3 лазнички. Штори. Віконниці. Стародавній зеркальний коминок. Надзвичайні вигоди. Близько Крамниці. Школи. Церкви й ін. Пильний продаж. Телефонувати:
Yonkers 9-5538

PORT WASHINGTON, CAP COD
Мурований дім. 2 лазнички. Широка мансарда. Гарне положення. 1 бльок до Sands Point школи. Напроти через бльок місцевий клюб. Ціна $16.500.
Тел.: Port Washington 7-5568

КОЛИ СТРАЖДАЄТЕ ВІД БОЛІВ У МУСКУЛАХ, ТО НЕ ЗАБУДЬТЕ ЦЕ ПРОЧИТАТИ

Кожний суглоб і кожний мускул може стати джерелом болісних страждань. Ноги, коліна, руки, лікті, крижі, шия й пальці — коли вони болять, спричиняють дошкульні муки, про які тільки ви, що страждаєте можете знати. Але ось добра новина для вас у повідомленні тих, що вже пробували ANTRO formula для полегші в цих болях.

Багато з тих, що думали, що вже ніколи не будуть сміятися. радісно повідомляють, що їхні болі зникли після перших кількох доз цих чудових ліків. Тож нащо непотрібно страждати, коли й ви можете дістати допомогу. Вишліть цю вирізку до KINGSLY CO., Dept. 13, Box 415, Peekskill, N. Y., а тоді дістанете два пакунки цього чудового ліку ANTRO FORMULA (звичайна ціна $6.00) відворотною поштою. Читачі цієї газети мають заплатити поштареві тільки $5.00 (крім поштової оплати C.O.D.). Але спішіть поки ANTRO ще можна набути.

Ім'я ____________
Адреса: ____________
Місто ____________ Стейт ____

• НА ПРОДАЖ •

2-ФАМІЛІЙНИЙ ОТИНКОВАНИЙ ДІМ,
6-3 кімнат в Кліфтон, Н. Дж. Ціна $16,000. Площа 68x150. Одно мешкання вже до обняття. Всі вигоди.
Голоситися:
KOWBASNIUK Agency
277 E. 10th St. New York City
ALgonquin 4-8779

• REAL ESTATE •

ДІМ у Джемейці. 2½ поверхи. Ціна з втратою $14,500. Гарно збудований! 8 притульних кімнат. 5 викінчених лазничок. Нерухомість ця на розі. Прекрасна ділянка землі. Ґараж, паровий опал, близько получення і автострада Van Wyck.
Тел. Re. 9-7999

НА ПРОДАЖ
4813 N. 12th Street
Phila. 41, Pa.
8-КІМНАТНИЙ ДІМ,
кафлева лазничка, підлога з твердого дерева, огрівання оливою, мідні рури, напіввідокремлений, ґанок і майдан.
Тел.: Mi 4-6345

ATLANTIC BEACH
Split Level Homes
•
Збудовані славними архітектами і будівничими братами Stillman.
•
7-кімнат, три лазнички, розваґова заля, 2-автовий ґараж, соняшна, з фібровим склом, березова кухня, кабінет, сніданковий закуток, електрична піч.
•
Ці всі новості в цих домах можна оцінити тільки тоді, як їх побачиться.
•
Зайдіть і огляньте — перетин Richard St. і Park St. Інформації дається в суботу і неділю.
ATLANTIC BEACH HOMES
STILLMAN BROS.
Long Beach 6-7847

Вступайте в члени УНСоюзу!

ТЕПЕР ПОРА ЗАПИСАТИСЯ НА КУРСИ САМОХОД. МЕХАНІКІВ І КУРСИ ЇЗДИ

GR. 7-8951
КУРСИ МЕХАНІКІВ
КУРСИ ЇЗДИ АВТАМИ
Достараємося для Вас про еґзамін Лайсенсу. Наші учні дістають диплом. Помагаємо в одержанню праці. Інструкції в українській і англійській мовах. КУРСИ ДЕННІ, ВЕЧІРНІ І НЕДІЛЬНІ. Інструктори фахівці. Залож. в 1916.
L. ҐYCHNIEWICZ, директор
METROPOLITAN AUTO SCHOOL
155—2nd Ave., близь. 10th St.
NEW YORK CITY

• LOTS FOR SALE •

RAHWAY— NEW JERSEY
Clear land — 75x100
Чиста ділянка землі в околиці, що має перед собою майбутнє. Хідник: Біжуча вода. Електричність. Догідне для всього.
Приступна ціна.
Geo. Bushn, 499 Washington Ave.
Brooklyn 38. N. Y.

ОСІННЯ ВИПРОДАЖ ФУТЕР

Дешеві ціни.
Wujkiw & Kopiec, Inc.
Mfg. Furriers
111 E. 7th ST. N.Y. 9, N.Y.
Spring 7-8710

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY AIR CONDITIONED
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ
NEW JERSEY
Ціни приступні для всіх
Обслуга чесна і найкраща.
У випадку смутку в родині кличте як в день так і в ночі:
JOHN KOWALCHYK
129 GRAND STREET,
cor. Warren Street,
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel. HEnderson 4-5131

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща ... ціні так низькій $150

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
137 EAST 5th STREET
New York City
Dignified funerals as low as $150.
Telephane: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і околиця
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку даром.
PETER JAREMA
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

УВАГА

Потрібно 10 досвідчених оперейторок до шиття на машинах на поодинокій іглі
"EDGE CUTTING AND PINK SEWER"
ALSO SINGLE NEEDLE OPERATOR
Заробітки до $1.25 на годину або більше, праця на час або від штуки. Юнійна фабрика, всі користі.
DAVID SUIT CO.
170 E. BOUNDARY AVE., YORK, PA

Оптометрист Dr. N. CHAITIN
• БАДАННЯ ОЧЕЙ •
Сповіщає про відкриття свого
НОВОГО БЮРА
при 555 на Бродвей, поміж 25 і 26 вулицями.
Телефон: FEDERAL 9-4375
BAYONNE, NEW JERSEY

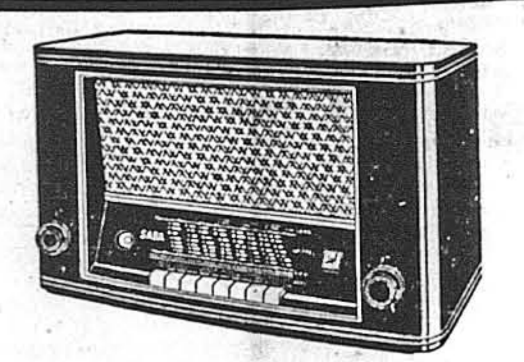

МИ ЩЕ МАЄМО ОБМЕЖЕНИЙ ЗАПАС ПЛАТІВОК
„НАТАЛКИ ПОЛТАВКИ"
Щоб уникнути розчарування, замовляйте негайно!
ПОВНА ОПЕРА
17 нерозбивальних платівок в чудовому шкіряному альбомі, наспівана визначними силами Київської Опери.
СПЕЦІЯЛЬНО $15.00
Альбом можна замовити у Вашій місцевій музичній крамниці, або написати до нас (залучивши до замовлення чек або моні ордер).
Постачання по всіх країнах. Домагайтесь повного Каталога українських і російських плит СТІНСОНА в найближчій крамниці, або пишіть за ними до:
Union Square Music, Inc.
27 UNION SQUARE WEST, NEW YORK 3, N. Y.

Увага! Громадяни!
DUNLEY HAT SHOP
14 ST. MARK'S PLACE, NEW YORK CITY
(Іст 8 вул. між 2-3 Евеню.)

має на складі найбільший вибір фільцових КАПЕЛЮХІВ власного виробу на осінь і зиму, найкращої якости в найновіших фасонах і кольорах. — у нас куплені капелюхи приймаємо до перерібки.
Пригадуємо, що маємо відділ **Мужеської Ґалянтерії**, а саме першої якости сорочки знаної марки "JAYSON", дощевики, светери з імпортованої вовни, парасолі й інш.
Просимо зайти і переконатись про високу якість матеріялу та низьку фабричну ціну. — Говоримо по-українськи.
Слухайте наші оголошення по радіо-програмі п. Мельника кожної неділі між 7-8 год. рано на хвилях 1480, (станція WHOM) та проф. Чубатого в суботу о год. 2:30 по пол.
Отворено щоденно до 8:30 веч., в п'ятниці і суботи до 10:00.
DUNLEY HAT SHOP
14 ST. MARKS' PLACE (Іст. 8. вул. Bet. 2 — 3 Ave.) NEW YORK, N. Y.

ВЖЕ ОТРИМАНО ЗНОВУ КІЛЬКА ОЧІКУВАНИХ МОДЕЛІВ РАДІОАПАРАТУ
европейської продукції найпопулярнішої фірми наймогутніших апаратів на короткі хвилі
SABA
Зацікавлених прохаємо негайно порозумітися на адресу:
Universal Watch Jewelry & Radio Co.
Властитель — Н. Ю. ПІКЕНС
201 EAST 14th STREET, NEW YORK 3, N. Y.
GRamercy 3-2420
Слухайте наших українських програм щоденно від 2:30 - 3:00 на хвилях 1480 зі станції WHOM; в неділю від 7-8 рано та в четвер від 7-8 ввечорі, програма п. Мельника. В неділю від 10:15 до 11:00 рано WBNX — програма п. П. Задорецького.

ЗНАНИЙ ЕВРОПЕЙСЬКИЙ ЮВЕЛІРНИЙ МАГАЗИН
Kars Jewelers
Властитель ОЛЕКСАНДЕР БРАНДТ
218 E. 14th St. (поруч з кінотеатром Jefferson)
New York 3, N. Y. Tel. GRamercy 3-5875
Годинники найрізніших відомих швайцарських марок.
ПРЕДСТАВНИЦТВО ГОДИННИКІВ:
OMEGA — LONGINES — DOXA — CYMA;
ОКРІМ ТОГО НА СКЛАДІ Є PAUL BUHRE, TISSOT й інші.
НАПРАВА НАЙСКЛАДНІШИХ ГОДИННИКІВ.
МАЄМО ІМПОРТОВАНІ З ШВАЙЦАРІЇ ЧАСТИНИ.
ТАКОЖ ВИКОНУЄМО УСІ НАПРАВКИ ГОДИННИКІВ.
Всі направки провірюється на electronic watch master mach.
ПИСЕМНА ҐАРАНТІЯ НА 1 РІК.
НАПРАВА, ПЕРЕРІБКА І ЗАМОВЛЕННЯ
на ювелірні вироби зі золота, плятини й срібла.
НА СКЛАДІ Є У ВЕЛИЧЕЗНОМУ ВИБОРІ:
бриляитові перстені, ковтки, браслети, ланцюжки, хрестики.
Шлюбні перстені з червоного золота вагою 14—18 каратів, 14 каратові ручної роботи тризуби.
НИЗЬКІ ЦІНИ.
Слухайте нашу радіопередачу в неділі від 8 до 9 ранку.
У вівторок від 6 до 7 веч. Передачі F.M.-92,3 мегациклів.
В суботи від 1 до 2 дня на станції WHOM 1480 кс.
Розмовляємо по-українському.
Бажаючим, усі товарі продаються на сплату до 18 місяців.
Звертайтесь до п. Олександра БРАНДТА.
Всю працю виконуємо в нашій робітні на місці

ТАРЗАН, ч. 3170. Стеження.

Тарзан негайно почав блискавичну дію. Використовуючи свою велику силу і спритність, він біг з надзвичайною швидкістю серединою насипу.

Прибувши над вигин річки, він нагло натрапив на каюки, що йшли вгору вздовж протилежного берега. Він затримався високо на дереві, щоб спостерегати.

Коли Собіто і його в'язні зникли вгорі на шляху, Тарзан скочив на землю і вскочив до води.